

DE KRACHT VAN GOED ONDERWIJS

GERICHT KIJKEN EN LUISTEREN NAAR KINDEREN

We leven in een dynamische wereld, elke dag is anders. Elk kind moet alle kansen krijgen om zichzelf optimaal te ontwikkelen. Aandacht voor diverse facetten van de ontwikkeling is hierbij essentieel. Deze keer richten wij ons op 'het gericht kijken en luisteren naar kinderen'.

Om kinderen en jongeren de kans te geven om zich te ontwikkelen en hun talenten te benutten, zijn sterke professionals nodig. Deskundige vaardige mensen. Uit herhaalde onderzoeken naar onderwijsinterventies blijkt dat de leerkracht er écht toe doet. Sterk leerkrachthandelen kan het verschil maken, niet alleen op het gebied van de didactische vaardigheden, maar ook op het gebied van de executieve functies, de sociaal-emotionele ontwikkeling en ga zo maar door.

Kijken naar kinderen en ze werkelijk zien

Elk kind ontwikkelt zich op eigen wijze en in een eigen tempo. Om zich goed te kunnen ontwikkelen heeft elk kind sociaal contact nodig. Een baby communiceert door middel van lichaamstaal, naarmate een kind ouder wordt komen er steeds meer contactmogelijkheden bij en leert een kind praten.

Ook ongewenste contactinitiatieven zijn vormen van contact zoeken. Heel vaak zijn hieraan al andere initiatieven voorafgegaan, die vaak niet als zodanig zijn opgepikt. Vanuit een impulsieve overlevingsdrang zal het kind daarom andere vormen gaan zoeken om contact te maken. Contact is immers de basis. Een professional die goed contact heeft met een kind kan het goed ondersteunen en volgen, zowel emotioneel als cognitief. Het kind zal als het zich ontvangen en gezien voelt, een gevoel van zelfvertrouwen ontwikkelen waardoor het meer geprikkeld wordt tot ontdekken en zich verder kan ontwikkelen en makkelijker leert.

Kinderen hebben van nature ontwikkelingsdrang. Zij nemen allerlei initiatieven om zich sociaal, emotioneel, motorisch en cognitief te ontwikkelen. Het is van groot belang dat deze initiatieven als zodanig herkend worden zodat de kinderen echt gezien en begrepen worden in hun eigen ontwikkelproces. Dit verhoogt het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen, essentiële voorwaarden om te kunnen leren. Door gericht te kijken en luisteren naar kinderen, kun je dingen zien en horen die eerder misschien niet zo goed opvielen.

Tips om kinderen goed in beeld te krijgen:

- Maak tijd en ruimte om tussendoor eens echt naar een kind te kijken. Hoe zit het erbij, zie je betrokkenheid, zie je welbevinden. Kan je betekenis geven aan wat je ziet.
- Maak eens een filmopname van maximaal vijf minuten van een groepje kinderen wat samen werkt of samen speelt. Bekijk deze opname in heel korte fragmentjes (zo'n 5-10 seconden). Wat zie je bij

ieder kind apart? Welke initiatieven zie je, welke betekenis geef je daaraan, wat zegt dat over het kind?

- Wanneer je een kind in de groep hebt waar je vragen bij hebt, kijk daar eens wat vaker vanuit ontspanning en zonder oordeel naar. Wat laat het kind werkelijk zien, wat zou het kind bedoelen, wat zou kunnen ondersteunen en het kind verder helpen.
- In contact met kinderen is het wisselen van beurten heel belangrijk. Kinderen kunnen maar voor korte tijd enkel luisteren en kijken. Hun aandacht verslapt snel. Betrokkenheid duurt langer, wanneer een kind weet dat het "aan de beurt" komt. Door oogcontact te maken terwijl je iets vertelt betrek je een ander in het gesprek. In gesprek met meerdere kinderen is het belangrijk dat je iedereen regelmatig aankijkt. Je verdeelt de beurten met je ogen.
- Om goed contact te hebben is het belangrijk dat je elkaar begrijpt. Door te vertellen/benoemen wat je zelf doet of gaat doen, geef je informatie aan een kind. Het kind weet wat er gaat gebeuren, dit geeft rust en duidelijkheid. Benoemen is dus het verwoorden van eigen initiatieven, initiatieven van een kind, gebeurtenissen in de omgeving, al wat er te zien is.
- Waarneming, datgene wat je ziet en hoort, is van groot belang in contact met elkaar. Je kunt alleen reageren op datgene wat je hebt gehoord en gezien. Door bewust te kijken en luisteren naar kinderen, kun je dingen gaan zien en horen die eerder misschien niet zo snel opvielen. Dit geeft de mogelijkheid om adequaat te reageren.

De adviseurs van Edux weten vanuit onderzoek en vanuit praktijkervaring wat wel (en niet) werkt en welke factoren een positief effect hebben op zowel de sociaal-emotionele als de cognitieve ontwikkeling van het kind. Daarom denkt Edux graag met je mee. Door onze ruime ervaring in het begeleiden van processen en planmatig werken bouwen we graag met scholen een plan op maat. Samen maken we keuzes op basis van bijvoorbeeld een trend in leerresultaat of een waargenomen gedragsverandering bij de kinderen om vervolgens een passende interventie te bepalen. Natuurlijk staat de leerkracht hierbij centraal!

Meer weten?

Wil je meer weten over goed onderwijs of over de mogelijkheden voor inzet rondom het Nationaal Programma Onderwijs? Stel je vragen aan een van onze adviseurs.

Ietje Corman

Adviseur Edux | Opleider VIB

06 – 10 73 69 42

i.corman@edux.nl